

ΡΟΥΜΟΥΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ δεσποινὶς *Ecaterina Pitis*, ἥς τὴν εἰκόνα καὶ δύο ποιημάτια δημοσιεύομεν ἐν τῇ σελίδι ταύτῃ εἶναι μὴ δόξα τῆς Ρουμουνικῆς ποιήσεως. Συμπαθὴς, λεπτή, ἡγάπησε καὶ ἠσθάνθη μόνον τὸν ἱερόν τῶν ἀγγέλων ἔρωτα, ἐκείνον ὅστις προσεγγίζει τὴν θεότητα.

Εἰς τὸν θαρροστερεῇ ποιητὴν μας κ. Στέφανον Μαρτζώκην ἐφείλαμεν τὴν μετάφρασιν τῶν δύο ποιημάτων τῆς, τῇ συμπτᾶσει καὶ τοῦ δραματικοῦ συγγραφέως κ. Ἀχιλλέως Καραβία, ὁ ὅποιος καὶ ἐγνώρισεν αὐτοπροσώπως ἐν Ρουμανίᾳ τὴν συμπαθεστάτην ποιήτριαν.

ECATERINA PITIS

Ο ΠΟΘΟΣ ΜΟΥ

Ἄναιρεύτηκα δύο μάτια
Ποῦ, σά μέσα σὲ καθρέφτη,
Νὰ θεωρῇς τὰ οὐράνια πλάτια,
Νὰ θεωρῇς τὴν κάθε αὐγή·
Ἄλλὰ σ' ὅσα ἐγὼ καὶ ἂν εἶδα,
Λέν ἐξάνοιξα μὴ ἀχτίδα
Τ' οὐρανοῦ μου ἐξεῖ νὰ πέφτῃ,
Μόνον εἶδα ἐξεῖ τὴ γῆ.

Πιθομοῦσα ἓνα σπιτάκι
Μὲ παράθυρ' ἀνθισμένα
Ποῦ τοὺς πόνους, τὸ φαρμάκι
Νὰ μὴ αἰσθάνῃ μιὰ στιγμή,
Ποῦ ἡ ψυχρὴ καὶ μαύρη μοῖρα
Νὰ μὴ τοῦ ἔχρουσε τὴ θύρα,
Μὰ ἓνα τέτοιο σπῆτι, ὠϊμένα,
Λέν ἐχτίστηκε στὴ γῆ.

✱

Η ΛΥΡΑ ΜΟΥ

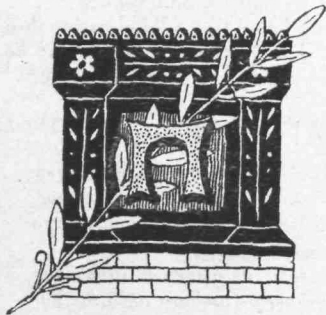
Μοῦ ζητεῖς ἓνα τραγοῦδι,
'Ἄλλ' ἢ λύρα ξεχατμένη
ἀπ' τὴν ἀνοίξι θλιμμένα
Σὲ μιὰν ἄκρη πάντα μένει

Τὴ χορδὴ τῆς ἔχω βγάλει
Ὅπου φθάνει στὴν καρδιά.
Τραγουδώντας τὴν ἀγάπῃ
Μῶχαι σπάτει μιὰ βραδυά.

Μετάφρασις ΣΤ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ

✱ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ✱

Η «ΝΙΚΗ» ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

ΕΡΓΕΙΟΣ ἀποβαίνει ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πολέμικῆς δρασεως τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ, νικηφόρως προσελκύνοντες, εὑρεσις σπουδαιοτάτων ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων, σχετικῶν πρὸς

μάχας. Εὐρέθησαν Νίκη ἐν Δελφοῖς, Θεὸς ὀπλισμένος ἐν Θέρμῳ, τεμάχια Ὀλυμπιακῶν ἀγαλματίων συμβολιζόντων πόλεμον, χαλκὴ κεφαλὴ ἀθλητοῦ ἐν Δῆλῳ.

Ἐξαιρετικῶς πολὺς λόγος ἐγένετο περὶ τοῦ πρώτου εὐρήματος, τῆς «Νίκης» τῶν Δελφῶν, ἥς τὴν ἀνεύρεσιν ἀνήγγειλε πρῶτος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παι-

δείας ὁ ἐν Δελφοῖς ἐφορεύων τῶν ἀνασκαφῶν κ. Κοντολέων, ἀνεκρίνωσε δὲ τηλεγραφικῶς ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κ. Μυστριώτης πρὸς τὸν Διάδοχον εἰς Σέρβια, χαρακτηρίζων τὴν εὐρεσιν ὡς ἀγαθὸν εἶωδον νίκης τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων.

Ἀπεντάνθημεν πρὸς τὸν ἐν Δελφοῖς ἐφορὸν τῶν Ἀρχαιοτήτων καὶ ἡμέτερον φίλον κ. Κοντολέοντα, ὅπως παράσχῃ ἡμῖν λεπτομερεῖς περιγραφὴν καὶ φωτογραφίαν τοῦ εὐρήματος, ἐλάβομεν δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν κατωτέρω δημοσιευμένην ἐπιστολήν. Ἀπετάνθημεν κατόπιν πρὸς τὸν ἄρτι ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἐταῖρον τῆς Γαλλικῆς ἀρχ. σχολῆς καθηγητὴν κ. Fernand Courby, ὅστις καὶ ἐρωτογράφησε τὸ εὑρεθὲν ἄγαλμα, ἀλλὰ ἐδοκιμάσαμεν ἀληθῆ ἐκπληξιν, μανθάνοντες παρ' αὐτοῦ ὅτι τὸ ἄγαλμα δὲν εἶνε τῆς Νίκης. Ἐκ καθήκοντος πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐνομίσαμεν ἀπαραίτητον νὰ δημοσιεύσωμεν ἀμφοτέρως τὰς πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς «Παναθηναϊκῆς» ἐπιστολάς τῶν δύο ἀρχαιολόγων, ἀναμείνοντες τὴν τελικὴν παρὰ τῆς ἐπι-

στήρης διακρίσιν ἐπὶ ζήτηματι, ἀρξισθητοῦμένου ἐκαστέρωθεν μετὰ τινος ἐπιμονῆς.

Ἑλλόγιμε Κύριε,

Ἦ ἐν Ἀθήναις Γαλλικῇ ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ ἐποιήτε πρὸ ἐτῶν τὰς ἐν Δελφοῖς ἀνασκαφάς, ἐν αἷς εὐρέθησαν αἱ πολυτίμοι καὶ μοναδικαὶ ἀνὰ τὸν κόσμον ἀρχαιότητες· πρὸ διετίας ἡ αὕτη Σχολὴ ἔλαβε τὴν ἀδειαν παρὰ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου ἐρευνάς εἰς τὸν χώρον τῶν ἀνασκαφῶν. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Joseph Replat ἀρχιτέκτονος τῆς αὐτῆς Σχολῆς, ἐγένοντο ἄρτι ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ θέσει τῇ λεγομένῃ κοινῶς ὑπὸ τῶν χωρικῶν «Μαρμαριά»¹⁾ μετὰ τοῦ Ναοῦ τῆς Προναίας Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Δωρικοῦ Ναοῦ. Ἐν τῷ μέρει τούτῳ εὐρέθη εἰς τινα χάνδακα, ὃν εἶχον ἀνακάρη, Ἀζωτῆριον Νίκης, ὕψους 80 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, ἐκ λευκοῦ μαρμαρίου, τὴν δὴν Ὁκτωβρίον, ἣτοι τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Τουρκίας. Σῴζεται ἀπὸ τὸν λαὸν μέχρι τοῦ μέσου τῶν κνημῶν· ἐλλείπουντι τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν· περιβάλλεται ἔμπροσθεν, καὶ ὀπισθεν ὑπὸ ἱματίου μετ' ἐξαιρέτων πτυχῶν· τοὺς μαστοὺς ἔχει προτεταμένους.

Εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας, ὅτι ὅταν οἱ Πέρσαι ἐπέδραμον ἐπὶ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ὁ Ἀπόλλων προαπαῖζον τούτους Δελφοὺς κατέπειμεν ἀστραπὰς καὶ βροντὰς καὶ κατεκλίσε δύο ὀγκώδεις βράχους ἀπὸ τοῦ Παρναττοῦ ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων, οἵτινες ἀπολέσαντες πολλοὺς ἄνδρας ἐτράπησαν εἰς ἄτακτον φυγὴν πρὸ τοῦ ἐξοργισθέντος Ἀπόλλωνος. Τοὺς καταλεσόντας βράχους ἔβλεπον οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἡροδότου ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἀθηνῶν Προναίας, καὶ ἡμεῖς δὲ σήμερον βλέπομεν τὰ λείψανα τῶν ἀπροσμάχητων ὅπλων τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀπειλάσεως τῶν πολεμίων συνέβη καὶ ὅτε οἱ Γαλάται κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα π. Χ. ἔφθασαν ἀπειλητικοὶ πρὸ τοῦ μαντείου· καὶ τότε πάλιν αὐτοὺς ὁ Ἀπόλλων προαπιστῆς τοῦ μαντείου κατέπειμεν δεινὰ ἀπροσδόκητα καὶ ἀκαταμάχητα, καὶ καθὼς λέγει ὁ Πανσένιας «ῥιγὸς τε ἰσχυρὸν καὶ νικητὸς ἦν ὁμοῦ τῷ ῥίγῃ· πέτραι τε ἀπολισθαίνουσαι τοῦ Παρναττοῦ μεγάλαι καὶ κρημνοὶ καταρρηγνύμενοι σκοπὸν τοῖς βαρβάροις εἶχον, καὶ αὐτοῖς οὐ κατὰ ἓνα ἢ δύο, ἀλλὰ κατὰ τριῶντα καὶ ἔτι πλείους, ὥς ἕκαπτος ἐν τῷ αὐτῷ φρονοῦντες ἢ καὶ ἀναπανόμενοι τύχοιεν, ἀθρόοις ἢ ἀπώλεια ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν κρημνῶν». Οἱ Δελφοὶ ἐπώθησαν καὶ τότε.

Ἡ παράδοσις λοιπὸν ἀναφέρει ὅτι, ἐν τῇ αὐτῇ θέσει τῇ λεγομένῃ σήμερον «Μαρμαριά» ἀπεκρούσθη οἱ Πέρσαι κατὰ τὸν Ε' π. Χ. αἰῶνα καὶ οἱ Γαλάται κατὰ τὸν Γ' π. Χ. αἰῶνα. Ἐν τῇ αὐτῇ θέσει καὶ σήμερον εὐρέθη τὸ Ἀζωτῆριον τῆς Νίκης.

Ὡς γνωρίζετε, τὰ Ἀζωτῆρια ταῦτα τῶν Νικτῶν ἐτίθεντο εἰς τὰ ἄκρα τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων ἐπὶ τῆς στέγης καὶ διὰ τοῦτο λέγονται καὶ ἀζωτῆρια. Πλησίον τῆς θέσεως ἐν ἣ εὐρέθη τὸ Ἀζωτῆριον τῆς Νίκης ὑπάρχει καὶ βομὸς τῆς «Ἀθηνῶν Ζωστήριδος» ἣτοι τῆς Ἀθηνῶν, ἣτις ἐξώσθη τὴν πανοπλίαν τῆς· ὥστε ὅλα ταῦτα ἀποτελοῦν γεγονός χαρακτηριστικόν, ἡ εὕρεσις δηλονότι ἐν Δελφοῖς τὴν ἡμέραν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου τοῦ Ἀζωτῆριου Νίκης, πλησίον τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀθηνῶν καὶ πλησίον τοῦ βομῷ τῆς Ἀθηνῶν Ζωστήριδος. Θὰ ἔγραψον ἡμῖν περισσότερα περὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας τοῦ εὐρήματος τούτου, ἀλλ'

1) Ὁνομάσθη οὕτω ἡ θέσις, ὥς ἐκ τῆς πληθύνους τῶν μαρμαρίων, ἃτα ὑπάρχοντι ἐν αὐτῇ.

ἐμποδίζομαι ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ταῦτα δὲ ἔγραψα ἐξαιρετικῶς χάριν τῆς καλῆς μας «Πανακοθήκης». Πρὸς τούτους ἐν τῇ αὐτῇ θέσει εὐρέθη καὶ λόγχη σιδηρὰ¹⁾ μήκους 1,34 ὥστε ὁ θεὸς Ἀπόλλων νὰ ἠθέλητε νὰ ὑποδείξῃ καὶ τὰ ὅπλα του εἰς τὴν φιλότιμην πατρίδα μας. Ἐν γένει, νομίζω ὅτι ἡ εὕρεσις τοῦ Ἀζωτῆριου τῆς Νίκης ἐν Δελφοῖς τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου εἶνε μία παρηγορία καὶ παραμυθία διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα· εἶνε εἰς χροήσις μὲν Πυθίαις μὴ ὑπαρχούσης, μὴ ζώσης ἐν Δελφοῖς, ἀλλὰ δονεῖται ἡ φωνὴ τῆς λέγουσας εἰς τὴν Ἑλλάδα: ἂν ἡ Πυθία δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν Δελφοῖς, ὑπάρχει ὁμως νοερώς καὶ ἰδοὺ ὁ χρητὴς: «Τὸ Ἀζωτῆριον τῆς Νίκης». Ἡ Πυθία δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζῇ καὶ ἀναφωνεῖ, ὅτι ἡ Νίκη ἀνίηται εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, ἅτινα ἐργάζονται τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς διαδόσεως τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ Ἑλλάς λοιπὸν σήμερον μάχεται ἐνδόξως κατὰ τῆς τυραννίας καὶ τῶν βαρβάρων καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς διαδόσεως τῶν Φώτων καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ. Ὅπως ἄλλοτε οἱ Ἀθηναῖοι ἔσωσαν τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῶν εἰς αὐτὴν ἐπιβολῶν τῶν Περσῶν²⁾ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Μαραθῶνος, οὕτω καὶ νῦν ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς μάχεται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐν γένει τῶν Λαῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν φωτογραφίαν τῆς Νίκης ἦν μοι ζητεῖτε, μετὰ λύτης μου σὺς πληροφοροῦ ὅτι μοι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν σας, διότι κατὰ τὸν νόμον πῶν νέων εὕρημα πρέπει νὰ δημοσιευθῇ κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐνεργούντων τὰς ἀνασκαφάς, ἀπαγορευομένης αὐστηρότατα ὑπὸ τοῦ νόμου πάσης ἀπεικονίσεως καὶ περιγραφῆς τούτου.

Ἐν Δελφοῖς, τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1912.

Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ
Ἄλεξ. Ἑμμ. Κοντοζέων

Κύριε,

Κατεπλάγην ἀναγνώσας, μόλις ἐπανήλθον ἐκ Δελφῶν, εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνευρέσεως τῆς «Νίκης». Πρέπει, νομίζω, νὰ χαθῇ ἡ ἰλλυσιὼν αὐτῇ. Τὸ ἄγαλμα τὸ ὁποῖον ὁ κ. Replat ἀνεῖρεν εἰς «Μαρμαριά» φαίνεται ὅτι εἶνε ἐν ἀζωτῆριον τοῦ ναοῦ. Ἐχει ὥρατον παράστημα καὶ κίνησιν τολμηροῦ βήματος. Ἀλλ' ἐλλείπουνσιν αἱ πτέρυγες, αἱ τὸς χαρακτηριστικαὶ εἰς τὰ ἀγάλματα τῆς νίκης. Αἱ νίκαι τοῦ στρατοῦ σας εἶνε περισσώτερον αὐθεντικαὶ ἀπὸ τὴν «Νίκην» αὐτὴν, ἣν δύναται τις νὰ χαρακτηρίσῃ ἀπλῶς «Γυναικεῖαν μορφήν».

Ἡ ἀφορμὴ τοῦ θορύβου ὅστις ἠγέρθη περὶ τὸ εὐρεθὲν ἄγαλμα, δὲν πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ μετὰ τῶν μελῶν τῆς εἰς Δελφοὺς Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀποπολῆς. Ἀπεκδυόμεθα πάσης εὐθύνης.

Διὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκδόσεως, δέον νὰ ἀποτανηθῇ πρὸς τὸν κ. Ὁμολ., εἰς Παρίσιους. Δὲν ἔχω κανὲν δικαίωμα νὰ παραχωρήσω τὴν ἀδειαν ἐγὼ. Δεχθῆτε, ἀγαπητὲ Κύριε, τὴν ἐκφράσιν τῆς λύτης μου καὶ τὰς προτιμήσεις μου.

Ἀθῆναι, 18 Ὀκτωβρίου 1912

F. Courby.

1) Ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ταυτοχρόνως εὐρέθησαν ἐν τοῖς στοῖς κεφαλῇ Διονύσου Ἀφύριον, τέσσαρες ἐπιγραφαί, βελόναι, λαβὰι, πόρπαι καὶ διάφρα ἀρχαιολογικὰ ἠντικείμενα.

2) Ὁ ἐν Δελφοῖς θεσπευὺς πρὸς ὠδήμωσιν τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης συμβολίζει αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Εὐρώπης, διότι ὡς ἐνέκοντο εἰς τὸν Μαραθῶνα οἱ Ἀθηναῖοι, τότε ἡ Εὐρώπη θὰ εἶχεν ἄλλην ὕψην ἐνεκα τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν εἰς αὐτήν.